

Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων

(2008/C 155/02)

Η παρούσα ανακοίνωση αντικαθιστά την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14).

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Με την παρούσα ανακοίνωση επικαιροποιείται η προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή εγγυήσεων. Σκοπός της είναι να προσφέρει μια πιο λεπτομερή καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τις αρχές που σκοπεύει να χρησιμοποιήσει η Επιτροπή ως βάση για την ερμηνεία των άρθρων 87 και 88 και την εφαρμογή τους στις κρατικές εγγυήσεις. Οι αρχές αυτές προσδιορίζονται σήμερα στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων⁽¹⁾. Η πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της εν λόγω ανακοίνωσης από το 2000, υπαγορεύει την ανάγκη αναθεώρησης της πολιτικής της Επιτροπής στον τομέα αυτόν. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει παραδείγματος χάρι την πρόσφατη πρακτική της σε διάφορες συγκεκριμένες αποφάσεις⁽²⁾ στις οποίες επισημαίνεται η ανάγκη να πραγματοποιούνται μεμονωμένες αξιολογήσεις του κινδύνου ζημιών που συνδέονται με κάθε εγγύηση που παρέχεται βάσει ενός καθεστώτος εγγυήσεων. Η Επιτροπή σκοπεύει επίσης να καταστήσει την πολιτική της στον τομέα αυτόν όσο το δυνατόν πιο διαφανή έτσι ώστε οι αποφάσεις της να γίνουν ακόμη πιο προβλέψιμες και να εξασφαλιστεί η ισότητα μεταχείρισης. Ειδικότερα, η Επιτροπή επιθυμεί να υποδείξει στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (εφεξής «ΜΜΕ») και στα κράτη μέλη όρια εντός των οποίων θα μπορούν να δραστηριοποιούνται με πλήρη ασφάλεια (οι λεγόμενοι «ασφαλείς λιμένες»), προσδιορίζοντας εκ των προτέρων για μια συγκεκριμένη επιχείρηση, και με βάση την πιστοληπτική της διαβάθμιση, το ελάχιστο περιθώριο προμήθειας που θα πρέπει να προβλεφθεί για μια κρατική εγγύηση ούτως ώστε να θεωρείται ότι δεν συνιστά κρατική ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όταν η προμήθεια που χρεώνεται υπολείπεται του επιπέδου αυτού η διαφορά θα πρέπει να θεωρείται ότι αποτελεί το στοιχείο ενίσχυσης.

1.2. Είδη εγγυήσεων

Στη συνηθέστερη μορφή τους, οι εγγυήσεις συνδέονται με δάνειο ή άλλη οικονομική υποχρέωση που συνάπτεται μεταξύ ενός δανειολήπτη και ενός δανειοδότη. Οι εγγυήσεις μπορούν να παρέχονται ως μεμονωμένες εγγυήσεις ή στο πλαίσιο καθεστώτων εγγυήσεων.

Ωστόσο, μπορεί να υπάρχουν διάφορες μορφές εγγυήσεων, ανάλογα με τη νομική τους βάση, το είδος της καλυπτόμενης συναλλαγής, τη διάρκειά τους, κλπ. Χωρίς ο κατάλογος που ακολουθεί να είναι εξαντλητικός, διακρίνονται οι ακόλουθες μορφές εγγυήσεων:

- γενικές εγγυήσεις, δηλαδή εγγυήσεις που παρέχονται σε επιχειρήσεις, σε αντιδιαστολή με τις εγγυήσεις που συνδέονται με μια συγκεκριμένη συναλλαγή, η οποία μπορεί να είναι δάνειο, επενδύσεις σε μετοχικό κεφάλαιο, κλπ.,
- εγγυήσεις που παρέχονται από ένα συγκεκριμένο μέσο σε αντιδιαστολή με τις εγγυήσεις που συνδέονται με τη καταστατική μορφή της ίδιας της επιχείρησης,
- εγγυήσεις που παρέχονται άμεσα ή αντεγγυήσεις που παρέχονται σε εγγυητή πρώτου επιπέδου,
- απεριόριστες εγγυήσεις σε αντιδιαστολή με τις εγγυήσεις που περιορίζονται ως προς το ποσό ή/και τη διάρκειά τους. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ως ενίσχυση με τη μορφή εγγύησης τους ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης που εξασφαλίζουν επιχειρήσεις των οποίων η νομική μορφή αποκλείει την πτώχευση ή άλλες διαδικασίες αφερεγγυότητας ή προβλέπει ρητώς την παροχή κρατικής εγγύησης ή την κάλυψη ζημιών από το κράτος. Το ίδιο ισχύει και όταν το κράτος αποκτά συμμετοχή σε επιχείρηση, εφόσον αναλαμβάνει απεριόριστη ευθύνη αντί της συνήθους περιορισμένης ευθύνης,
- εγγυήσεις που προέρχονται σαφώς από συμβατική διάταξη (όπως παραδείγματος χάρι επίσημες συμβάσεις, διοικητικές εγγυητικές επιστολές) ή από άλλη νόμιμη αιτία σε αντιδιαστολή με τις εγγυήσεις των οποίων η μορφή είναι λιγότερο ορατή (όπως συνοδευτικές επιστολές, προφορικές δεσμεύσεις), με διάφορους βαθμούς εξασφάλισης που μπορούν να παρασχεθούν από την εν λόγω εγγύηση.

⁽¹⁾ ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14.

⁽²⁾ Παραδείγματος χάρι: απόφαση 2003/706/ΕΚ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2003, σχετικά με τα καθεστώτα ενισχύσεων που εφαρμόστηκαν στη Γερμανία — Καθεστώτα εγγυήσεων του κρατίδιου του Βραδεμβούργου του 1991 και του 1994 — Κρατική ενίσχυση C 45/98 (ex NN 45/97) (ΕΕ L 263 της 14.10.2003, σ. 1)· απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2003, για τα καθεστώτα εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση της ναυπηγικής βιομηχανίας — Γερμανία (N 512/03) (ΕΕ C 62 της 11.3.2004, σ. 3)· απόφαση 2006/599/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Απριλίου 2005, σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που η Ιταλία προτίθεται να θέσει σε εφαρμογή υπέρ της χρηματοδότησης της ναυπηγικής βιομηχανίας (ΕΕ L 244 της 7.9.2006, σ. 17).

Ιδίως στην τελευταία περίπτωση, η απουσία κατάλληλων νομικών ή λογιστικών εγγράφων οδηγεί συχνά σε πολύ περιορισμένη ανιχνευσιμότητα. Αυτό ισχύει τόσο για τον δικαιούχο όσο και για το δημόσιο ή τον φορέα του Δημοσίου που παρέχει την εγγύηση και, κατά συνέπεια, για τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες σε τρίτους.

1.3. Διάρθρωση και πεδίο εφαρμογής της ανακοίνωσης

Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης:

- α) ως «καθεστώς εγγυήσεων» νοείται κάθε νομικό μέσο βάσει του οποίου, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εφαρμογής, μπορούν να παρέχονται εγγυήσεις σε επιχειρήσεις που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις σχετικά με τη διάρκεια, το ποσό, την υποκείμενη πράξη, το είδος και το μέγεθος των επιχειρήσεων (όπως για παράδειγμα ΜΜΕ).
- β) ως «μεμονωμένη εγγύηση» νοείται κάθε εγγύηση που παρέχεται σε επιχείρηση και δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος εγγυήσεων.

Τα τμήματα 3 και 4 της παρούσας ανακοίνωσης μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στις εγγυήσεις που συνδέονται με μια συγκεκριμένη οικονομική συναλλαγή, όπως ένα δάνειο. Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρόκειται ακριβώς για τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη να προσδιοριστεί κατά πόσον οι εν λόγω εγγυήσεις μπορούν να χαρακτηρίζονται ως κρατικές ενισχύσεις ή όχι, λόγω της συχνότητάς τους και του γεγονότος ότι συνήθως μπορούν να ποσοτικοποιούνται.

Δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις που η συναλλαγή η οποία καλύπτεται από την εγγύηση είναι δάνειο, στη συνέχεια της ανακοίνωσης ο κύριος δικαιούχος της εγγύησης θα αναφέρεται ως ο «δανειολήπτης» και ο φορέας του οποίου ο κίνδυνος μειώνεται από την κρατική εγγύηση ως ο «δανειοδότης». Η χρήση αυτών των δύο συγκεκριμένων όρων σκοπό έχει επίσης τη διευκόλυνση της κατανόησης του σκεπτικού στο οποίο στηρίζεται το κείμενο, δεδομένου ότι η βασική αρχή ενός δανείου είναι εν γένει κατανοητή. Ωστόσο, δεν σημαίνει ότι τα τμήματα 3 και 4 εφαρμόζονται μόνο για τις εγγυήσεις δανείων. Εφαρμόζονται σε όλες τις εγγυήσεις με τις οποίες πραγματοποιείται παρόμοια μετατόπιση κινδύνου, όπως σε περίπτωση επένδυσης με τη μορφή συμμετοχών στο κεφάλαιο, με την προϋπόθεση ότι λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά χαρακτηριστικά κινδύνου (περιλαμβανομένης της ενδεχόμενης έλλειψης εξασφαλίσεων).

Η παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζεται όλους τους οικονομικούς τομείς, περιλαμβανομένων των τομέων της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων που αφορούν τις εγγυήσεις του συγκεκριμένου τομέα.

Η παρούσα ανακοίνωση δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των εγγυήσεων εξαγωγικών πιστώσεων.

1.4. Άλλες μορφές εγγυήσεων

Όταν ορισμένες μορφές εγγυήσεων (βλέπε σημείο 1.2) εμπεριέχουν μετατόπιση κινδύνου προς τον εγγυητή και εφόσον δεν παρουσιάζουν κάποιο από τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στο σημείο 1.3, όπως για παράδειγμα οι εγγυήσεις ασφάλισης, θα πρέπει να διενεργείται ανάλυση σε μεμονωμένη βάση για την οποία, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, θα εφαρμόζονται τα αντίστοιχα τμήματα ή μέθοδοι που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση.

1.5. Ουδετερότητα

Η παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του άρθρου 295 της συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν επηρεάζει τις εθνικές διατάξεις των κρατών μελών που διέπουν το καθεστώς ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή αντιμετωπίζει στο θέμα αυτό με τον ίδιο τρόπο τις δημόσιες και τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Ειδικότερα, το γεγονός και μόνο ότι η ιδιοκτησία μιας επιχείρησης βρίσκεται σε μεγάλο βαθμό στα χέρια του Δημοσίου δεν επαρκεί, αφεαυτού, για να θεωρηθεί ότι αποτελεί κρατική εγγύηση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν εμφανή ή αφανή στοιχεία εγγύησης.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 87 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

2.1. Γενικές παρατηρήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ενοίκιης μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές.

Τα γενικά αυτά κριτήρια ισχύουν και για τις εγγυήσεις. Όσον αφορά άλλες μορφές δυνητικών ενισχύσεων, οι εγγυήσεις που παρέχονται απευθείας από το δημόσιο, και συγκεκριμένα από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, καθώς και οι εγγυήσεις που παρέχονται από κρατικούς πόρους ή από άλλους φορείς που ελέγχονται από το δημόσιο όπως επιχειρήσεις και για τις οποίες ευθύνεται το δημόσιο ⁽³⁾, δύνανται να συνιστούν κρατικές ενισχύσεις.

Για να αποφευχθούν τυχόν αμφιβολίες, θα πρέπει να διευκρινιστεί η έννοια των κρατικών πόρων όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις. Το πλεονέκτημα μιας κρατικής εγγύησης είναι ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με την εγγύηση αναλαμβάνεται από το δημόσιο. Κανονικά, για την ανάληψη αυτού του κινδύνου από το κράτος θα έπρεπε να προβλέπεται η καταβολή μιας ενδεδειγμένης προμήθειας εγγύησης. Όταν το κράτος δεν απαιτεί την καταβολή αυτής της προμήθειας, τότε όχι μόνο χορηγείται ένα πλεονέκτημα στην επιχείρηση, αλλά δαπανώνται και κρατικοί πόροι. Έτσι, ακόμη και σε περίπτωση που το κράτος δεν χρειαστεί ποτέ να καταβάλει πληρωμές στο πλαίσιο της εγγύησης, μπορεί εντούτοις να υπάρχει κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η ενίσχυση χορηγείται όταν παρέχεται η εγγύηση, και όχι όταν η εγγύηση καταπίπτει ή όταν πραγματοποιούνται οι πληρωμές σύμφωνα με τους όρους της εγγύησης. Η εκτίμηση του κατά πόσο μία εγγύηση συνιστά κρατική ενίσχυση, και, αν ναι, ο προσδιορισμός του ποσού της κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να πραγματοποιείται κατά τη στιγμή που παρέχεται η εγγύηση.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ανάλυση βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις δεν προδικάζει το συμβιβασίμο ενός δεδομένου μέτρου με άλλες διατάξεις της συνθήκης.

2.2. Ενίσχυση στον δανειολήπτη

Συνήθως, δικαιούχος της ενίσχυσης είναι ο δανειολήπτης. Όπως αναφέρεται στο σημείο 2.1, η ανάληψη κινδύνου θα πρέπει κανονικά να επιβραβεύεται με μια ενδεδειγμένη προμήθεια εγγύησης. Σε περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν χρειάζεται να καταβάλει την προμήθεια, ή καταβάλλει χαμηλή προμήθεια, του παρέχονται πλεονεκτικοί όροι. Η κρατική εγγύηση παρέχει τη δυνατότητα στον δανειολήπτη να εξασφαλίσει ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης για ένα δάνειο από εκείνους που συνήθως ισχύουν στις κεφαλαιαγορές. Κατά κανόνα, χάρη στην κρατική εγγύηση, ο δανειολήπτης μπορεί να εξασφαλίσει χαμηλότερα επιτόκια ή/και να προσφέρει λιγότερες εξασφαλίσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο δανειολήπτης δεν θα μπορούσε χωρίς την κρατική εγγύηση να εξεύρει κάποιο χρηματοδοτικό οργανισμό διατεθειμένο να του χορηγήσει οποιοδήποτε δάνειο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι κρατικές εγγυήσεις μπορεί να διευκολύνουν τη δημιουργία νέων δραστηριοτήτων και παρέχουν τη δυνατότητα σε ορισμένες επιχειρήσεις να εξασφαλίσουν πόρους έτσι ώστε να ασκήσουν νέες δραστηριότητες ή απλώς να παραμείνουν σε λειτουργία αντί να παύσουν τις δραστηριότητές τους ή να αναδιάρθρωθούν, προκαλώντας έτσι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

2.3. Ενίσχυση στον δανειοδότη

2.3.1. Ακόμα και εάν συνήθως ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι ο δανειολήπτης, δεν αποκλείεται υπό ορισμένες συνθήκες να επωφελείται από την ενίσχυση και ο δανειοδότης. Ειδικότερα, παραδείγματος χάρι, σε περίπτωση που μία κρατική εγγύηση παρέχεται εκ των υστέρων για δάνειο ή άλλη οικονομική υποχρέωση που έχει ήδη συμφωνηθεί, χωρίς να προσαρμοστούν οι όροι της υποχρέωσης αυτής, ή στην περίπτωση που ένα εγγυημένο δάνειο χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή άλλου, μη εγγυημένου δανείου προς το ίδιο πιστωτικό ίδρυμα, μπορεί να υπάρχει ενίσχυση και προς τον δανειοδότη, στο βαθμό που εξασφαλίζεται περισσότερο το δάνειο. Εάν η εγγύηση περιλαμβάνει ενίσχυση στον δανειοδότη, πρέπει να δοθεί προσοχή στο γεγονός ότι μια τέτοια ενίσχυση μπορεί, καταρχήν, να συνιστά ενίσχυση λειτουργίας.

2.3.2. Οι εγγυήσεις διαφέρουν από άλλα μέτρα κρατικών ενισχύσεων, όπως οι επιχορηγήσεις ή οι φορολογικές απαλλαγές, στο βαθμό που παρέχοντας μια εγγύηση το κράτος δημιουργεί συγχρόνως νομική σχέση με τον δανειοδότη. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί εάν το γεγονός της παράνομης χορήγησης ενίσχυσης έχει επίσης συνέπειες και για τρίτους. Στην περίπτωση κρατικών εγγυήσεων για δάνεια, αυτό αφορά κυρίως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που χορηγούν τα δάνεια. Στην περίπτωση εγγυήσεων για ομόλογα που εκδίδονται με σκοπό τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, αυτό αφορά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στην έκδοση των ομολόγων. Το κατά πόσον ο παράνομος χαρακτήρας των κρατικών ενισχύσεων επηρεάζει τις νομικές σχέσεις μεταξύ του Δημοσίου και τρίτων μερών πρέπει να εξετάζεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Τα εθνικά δικαστήρια ίσως πρέπει να διερευνήσουν εάν το εθνικό δίκαιο εμποδίζει την εκτέλεση των συμβάσεων εγγύησης και στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να λάβουν υπόψη την παράβαση του κοινοτικού δικαίου. Κατά συνέπεια, οι δανειοδότες μπορεί να έχουν συμφέρον να προνοούν και να ελέγχουν την τήρηση των κοινοτικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων κάθε φορά που παρέχονται εγγυήσεις. Το κράτος μέλος πρέπει να είναι σε θέση να γνωστοποιεί τον αριθμό που δίδεται από την Επιτροπή σε μια μεμονωμένη περίπτωση ή ένα καθεστώς ενισχύσεων και ενδεχομένως να διαθέσει ένα μη εμπιστευτικό αντίγραφο της απόφασης της Επιτροπής μαζί με τη σχετική παραπομπή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η Επιτροπή από την πλευρά της θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να παράσχει με διαφανή τρόπο πληροφορίες για περιπτώσεις και καθεστώτα ενίσχυσης που έχει εγκρίνει.

⁽³⁾ Βλέπε υπόθεση C-482/99, Γαλλία κατά Επιτροπής (Stardust), Συλλογή 2002, σ. I-4397.

3. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

3.1. Γενικές παρατηρήσεις

Εάν μια μεμονωμένη εγγύηση ή ένα μεμονωμένο καθεστώς εγγυήσεων που έχει θεσπίσει το κράτος δεν ευνοεί μια επιχείρηση, τότε δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση.

Σε αυτό το πλαίσιο, για να διαπιστωθεί εάν ένα πλεονέκτημα παρέχεται μέσω μιας εγγύησης ή ενός καθεστώτος εγγυήσεων, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε, σε πρόσφατες αποφάσεις του ⁽⁴⁾, ότι η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζει την αξιολόγησή της στην αρχή του επενδυτή που ενεργεί σε μια οικονομία της αγοράς (η λεγόμενη «αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς»). Θα πρέπει συνεπώς να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές δυνατότητες της δικαιούχου επιχείρησης να αποκτήσει ισοδύναμους χρηματοπιστωτικούς πόρους προσφεύγοντας στην κεφαλαιαγορά. Δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση όταν διατίθεται νέα πηγή χρηματοδότησης υπό όρους που θα ήταν αποδεκτοί για ένα ιδιώτη επιχειρηματία υπό τους συνήθεις όρους μιας οικονομίας της αγοράς ⁽⁵⁾.

Για να διευκολυνθεί η αξιολόγηση του κατά πόσο σε ένα δεδομένο μέτρο εγγύησης τηρείται η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς, η Επιτροπή καθορίζει στο τμήμα αυτό ένα σύνολο ικανών όρων για την απουσία ενίσχυσης. Οι μεμονωμένες εγγυήσεις αναλύονται στο σημείο 3.2, ενώ μια απλούστερη εναλλακτική δυνατότητα για τις ΜΜΕ παρατίθεται στο σημείο 3.3. Τα καθεστώτα εγγυήσεων αναλύονται στο σημείο 3.4, ενώ μια απλούστερη εναλλακτική δυνατότητα για τις ΜΜΕ παρατίθεται στο σημείο 3.5.

3.2. Μεμονωμένες εγγυήσεις

Όσον αφορά μια μεμονωμένη κρατική εγγύηση, η Επιτροπή θεωρεί ότι αρκεί να πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η απουσία κρατικής ενίσχυσης:

α) ο δανειολήπτης δεν αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες.

Για να διαπιστωθεί κατά πόσον ο δανειολήπτης αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες, λαμβάνεται υπόψη ο ορισμός που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης ⁽⁶⁾. Οι ΜΜΕ που έχουν συσταθεί εδώ και λιγότερο από τρία χρόνια δεν θεωρείται ότι αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες για την εν λόγω περίοδο για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης.

β) η εμπέδεια της εγγύησης μπορεί να μετρηθεί ορθά κατά το χρόνο παροχής της. Αυτό σημαίνει ότι η εγγύηση πρέπει να συνδέεται με μια συγκεκριμένη οικονομική συναλλαγή, να αφορά ένα καθορισμένο μέγιστο ποσό και να περιορίζεται χρονικά.

γ) η εγγύηση δεν καλύπτει ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % του οφειλόμενου δανείου ή άλλης οικονομικής υποχρέωσης· ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για εγγυήσεις που καλύπτουν χρεωστικούς τίτλους ⁽⁷⁾.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν ορισμένη κρατική εγγύηση καλύπτει πλήρως μια οικονομική υποχρέωση, ο δανειοδότης έχει λιγότερα κίνητρα για να αξιολογήσει σωστά, να εξασφαλίσει και να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο που προκύπτει από τη δανειοδοτική πράξη, και ιδίως να αξιολογήσει σωστά την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη. Αυτή η αξιολόγηση του κινδύνου μπορεί να μη διενεργείται πάντοτε από τον κρατικό εγγυητή, λόγω έλλειψης μέσων. Αυτή η έλλειψη κινήτρου ελαχιστοποίησης του κινδύνου μη εξόφλησης του δανείου μπορεί να ενθαρρύνει τους δανειοδότες να συνάπτουν δάνεια με υψηλότερο από τον συνήθη εμπορικό κίνδυνο οδηγώντας έτσι σε αύξηση του ποσού των εγγυήσεων υψηλότερου κινδύνου στο χαρτοφυλάκιο του Δημοσίου.

⁽⁴⁾ Βλέπε υπόθεση C-482/99, βλέπε υποσημείωση 3.

⁽⁵⁾ Βλέπε ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ στη συμμετοχή των δημοσίων αρχών στο κεφάλαιο επιχειρήσεων (Δελτίο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αριθ. 9-1984)· συνεκδικασθείσες υποθέσεις 296/82 και 318/82, Κάτω Χώρες και Leeuwarder Papierwarenfabriek BV κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 809, σκέψη 17. Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ στις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αεροπορίας (ΕΕ C 350 της 10.12.1994, σ. 5), σκέψεις 25 και 26.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

⁽⁷⁾ Για τον ορισμό των «χρεωστικών τίτλων» βλέπε άρθρο 2 παράγραφος β) στοιχείο β) της οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/34/ΕΚ (ΕΕ L 390 της 31.12.2004, σ. 38). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2008/22/ΕΚ (ΕΕ L 76 της 19.3.2008, σ. 50).

Αυτός ο περιορισμός του 80 % δεν ισχύει στην περίπτωση εγγύησης του Δημοσίου που χορηγείται για τη χρηματοδότηση επιχείρησης της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται αποκλειστικά στην παροχή καταλλήλως ανατεθείσας σε αυτήν υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) ⁽⁶⁾ και εφόσον η εγγύηση αυτή έχει χορηγηθεί από τη δημόσια αρχή η οποία προέβη σε αυτή την ανάθεση. Ο περιορισμός του 80 % ισχύει όταν η σχετική επιχείρηση παρέχει άλλη(-ες) ΥΓΟΣ ή αναπτύσσει άλλες οικονομικές δραστηριότητες.

Για να εξασφαλιστεί ότι ο δανειοδότης αναλαμβάνει πράγματι ένα μέρος του κινδύνου, πρέπει να αποδίδεται η δέουσα προσοχή στις ακόλουθες δύο πτυχές:

- όταν το μέγεθος του δανείου ή της οικονομικής υποχρέωσης μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, παραδείγματος χάρι επειδή το δάνειο αρχίζει να εξοφλείται, το ποσό που αποτελεί αντικείμενο της εγγύησης θα πρέπει και αυτό να μειώνεται αναλογικά, ώστε ανά πάσα στιγμή η εγγύηση να μην καλύπτει ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % του οφειλόμενου δανείου ή της οικονομικής υποχρέωσης,
- οι ζημιές θα πρέπει να βαρύνουν αναλογικά και με τον ίδιο τρόπο τον δανειοδότη και τον εγγυητή. Ομοίως, τα καθαρά έσοδα από την ανάκτηση οφειλών (ήτοι έσοδα μείον κόστος ανάκτησης) τα προερχόμενα από την αναγκαστική είσπραξη χρεών επί εξασφαλίσεων που παρείχε ο δανειολήπτης πρέπει να μειώνουν αναλογικά και με τον ίδιο τρόπο τις ζημιές που βαρύνουν τον δανειοδότη και τον εγγυητή. Εγγυήσεις κατά της πρωτεύουσας ζημίας, με τις οποίες οι ζημιές αποδίδονται πρώτα στον εγγυητή και κατόπιν μόνο στον δανειοδότη, θα θεωρείται ότι είναι πιθανό να περιλαμβάνουν ενισχύσεις.

Εάν ένα κράτος μέλος επιθυμεί να χορηγήσει εγγύηση η οποία υπερβαίνει το όριο του 80 % και ισχυρίζεται ότι δεν συνιστά ενίσχυση, θα πρέπει να τεκμηριώσει κατάλληλα τον ισχυρισμό αυτό, παραδείγματος χάρι με βάση τη συμφωνία για τη συνολική συναλλαγή και να την κοινοποιήσει στην Επιτροπή προκειμένου να εξεταστεί δεόντως αν έχει χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης.

δ) καταβάλλεται για την εγγύηση τιμή που καθορίζεται βάσει κριτηρίων αγοράς.

Όπως αναφέρεται στο σημείο 2.1, η ανάληψη του κινδύνου θα πρέπει κανονικά να ανταμείβεται με μια κατάλληλη προμήθεια εγγύησης επί του ποσού για το οποίο παρέχεται εγγύηση ή αντεγγύηση. Σε περίπτωση που η τιμή που καταβλήθηκε για την εγγύηση είναι τουλάχιστον ίση με την αντίστοιχη προμήθεια αναφοράς που εφαρμόζεται στις χρηματοπιστωτικές αγορές, η εγγύηση δεν περιλαμβάνει στοιχεία ενίσχυσης.

Εάν στις χρηματοπιστωτικές αγορές δεν εφαρμόζονται αντίστοιχες προμήθειες αναφοράς, το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του δανείου που καλύπτεται από την εγγύηση, συμπεριλαμβανομένου του επιτοκίου του δανείου και της προμήθειας εγγύησης θα πρέπει να συγκριθεί με την αγοραία τιμή παρόμοιου μη εγγυημένου δανείου.

Και στις δύο περιπτώσεις, για να προσδιοριστεί η αντίστοιχη αγοραία τιμή, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα χαρακτηριστικά της εγγύησης και του υποκείμενου δανείου. Σε αυτά περιλαμβάνονται: το ποσό και η διάρκεια της συναλλαγής, η παρεχόμενη από τον δανειολήπτη ασφάλεια και άλλα στοιχεία του ιστορικού που διαμορφώνουν την εκτίμηση του ποσοστού ανάκτησης, η πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του δανειολήπτη λόγω της οικονομικής του κατάστασης, ο τομέας στον οποίο δραστηριοποιείται και οι προοπτικές καθώς και άλλες οικονομικές συνθήκες. Η ανάλυση αυτή θα πρέπει ιδίως να επιτρέπει την κατάταξη του δανειολήπτη σε μια κατηγορία κινδύνου. Η κατάταξη αυτή μπορεί να παρέχεται από διεθνώς αναγνωρισμένο οργανισμό διαβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας ή, εφόσον υπάρχει, από την εσωτερική διαβάθμιση που χρησιμοποιεί η τράπεζα που παρέχει το υποκείμενο δάνειο. Εν προκειμένου, η Επιτροπή επιθυμεί να επισημάνει τη σχέση μεταξύ πιστοληπτικής διαβάθμισης και ποσοστού αθέτησης των υποχρεώσεων που αναγνωρίζεται από διεθνή πιστωτικά ιδρύματα, των οποίων οι εργασίες διατίθενται επίσημα δημοσίως ⁽⁷⁾. Για να αξιολογηθεί κατά πόσο η προμήθεια εγγύησης είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς, τα κράτη μέλη μπορούν να πραγματοποιούν σύγκριση των τιμών που καταβάλλονται στην αγορά από επιχειρήσεις με παρόμοια πιστοληπτική διαβάθμιση.

Η Επιτροπή δεν θα δέχεται, συνεπώς, ότι η προμήθεια της εγγύησης μπορεί να οριστεί ως ένα ενιαίο ποσοστό που θα είχε γενικευμένη ισχύ για το σύνολο του κλάδου.

⁽⁶⁾ Μια τέτοια ΥΓΟΣ πρέπει είναι σύμφωνη με την κοινοτική νομοθεσία, όπως με την απόφαση 2005/842/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2005, για την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 312 της 29.11.2005, σ. 67) και με το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (ΕΕ C 297 της 29.11.2005, σ. 4).

⁽⁷⁾ Όπως ο πίνακας 1 για τις πιστοληπτικές διαβάθμισεις των οργανισμών που υπάρχει στο έγγραφο εργασίας αριθ. 207 της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών που διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

3.3. Αποτίμηση των μεμονωμένων εγγυήσεων για ΜΜΕ

Κατ' εξαίρεση, εάν ο δανειολήπτης είναι ΜΜΕ ⁽¹⁰⁾, η Επιτροπή μπορεί, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του σημείου 3.2 στοιχείο δ) να δεχτεί μια απλούστερη μέθοδο για να εκτιμηθεί κατά πόσο μια εγγύηση δανείου περιλαμβάνει ενίσχυση· στην περίπτωση αυτή, και εφόσον πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 3.2 στοιχεία α) έως γ), μια κρατική εγγύηση μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν αποτελεί ενίσχυση εάν η ακόλουθη ελάχιστη ετήσια προμήθεια [«προμήθεια ασφαλούς λιμένα»/«safe harbour premium» ⁽¹¹⁾] χρεώνεται επί του ποσού το οποίο πραγματικά εγγυήθηκε το κράτος, με βάση την πιστοληπτική διαβάθμιση του δανειολήπτη ⁽¹²⁾:

Πιστωτική ποιότητα	Standard and Poor's	Fitch	Moody's	Ετήσια προμήθεια ασφαλούς λιμένα
Ανώτατη βαθμίδα ποιότητας	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Πολύ μεγάλη ικανότητα εξόφλησης	AA +	AA +	Aa 1	0,4 %
	AA	AA	Aa 2	
	AA –	AA –	Aa 3	
Μεγάλη ικανότητα εξόφλησης	A +	A +	A 1	0,55 %
	A	A	A 2	
	A –	A –	A 3	
Επαρκής ικανότητα εξόφλησης	BBB +	BBB +	Baa 1	0,8 %
	BBB	BBB	Baa 2	
	BBB –	BBB –	Baa 3	
Η ικανότητα εξόφλησης μπορεί να επηρεαστεί από δυσμενείς συνθήκες	BB +	BB +	Ba 1	2,0 %
	BB	BB	Ba 2	
	BB –	BB –	Ba 3	
Η ικανότητα εξόφλησης είναι πιθανό να διγεί από δυσμενείς συνθήκες	B +	B +	B 1	3,8 %
	B	B	B 2	6,3 %
	B –	B –	B 3	
Η ικανότητα εξόφλησης εξαρτάται από τη διατήρηση ευνοϊκών συνθηκών	CCC +	CCC +	Caa 1	Δεν μπορεί να χορηγηθεί ετήσια προμήθεια ασφαλούς λιμένα
	CCC	CCC	Caa 2	
	CCC –	CCC –	Caa 3	
	CC	CC		
Βρίσκεται ή πλησιάζει σε κατάσταση αθέτησης υποχρεώσεων	SD	DDD	Ca	Δεν μπορεί να χορηγηθεί ετήσια προμήθεια ασφαλούς λιμένα
	D	DD	C	
		D		

⁽¹⁰⁾ «ΜΜΕ» σημαίνει μικρή και μεσαία επιχείρηση, όπως ορίζεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1976/2006 (ΕΕ L 368 της 23.12.2006, σ. 85).

⁽¹¹⁾ Αυτές οι προμήθειες ασφαλείας καθορίζονται σύμφωνα με τα περιθώρια που προβλέπονται για δάνεια σε επιχειρήσεις παρόμοιας πιστοληπτικής διαβάθμισης στην ανακοίνωση της Επιτροπής, σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6). Μετά από τη μελέτη που ανέθεσε η Επιτροπή για το ζήτημα αυτό: (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/full_report.pdf — Βλέπε σελίδες 23 και 156-159 της μελέτης), ληφθήκη υπόψη γενική μείωση κατά 20 μονάδες βάσης. Η μείωση αυτή αντιστοιχεί στη διαφορά των περιθωρίων, για όμοιο επίπεδο κινδύνου, μεταξύ δανείου και εγγύησης, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι πρόσθετες δαπάνες που συνδέονται συγκεκριμένα με τη χορήγηση δανείων.

⁽¹²⁾ Ο πίνακας αναφέρεται στις κατηγορίες πιστοληπτικής διαβάθμισης των Standard and Poor's, Fitch and Moody's, που είναι οργανισμοί που χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον από τις τράπεζες προκειμένου να συνδέσουν τα δικά τους συστήματα πιστοληπτικής διαβάθμισης όπως περιγράφεται στο σημείο 3.2 στοιχείο δ). Ωστόσο, η πιστοληπτική διαβάθμιση δεν χρειάζεται να προκύπτει αποκλειστικά από αυτούς τους συγκεκριμένους οργανισμούς πιστοληπτικής διαβάθμισης — τα εθνικά συστήματα διαβάθμισης ή τα συστήματα διαβάθμισης που χρησιμοποιούν οι τράπεζες για τα επιτόκια υπερημερίας είναι εξίσου αποδεκτά εφόσον καθιστούν σαφή την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων εντός ενός έτους (καθώς αυτό είναι το στοιχείο που χρησιμοποιούν οι εταιρείες αξιολόγησης για τη διαβάθμιση των επιχειρήσεων). Άλλα συστήματα που ενδεχομένως θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να καθιστούν δυνατή μια παρόμοια ταξινόμηση βάσει αυτής της κλειδας διαβάθμισης.

Οι προμήθειες ασφαλούς λιμένα εφαρμόζονται στο ποσό το οποίο πράγματι εγγυάται ή αντεγγυάται το δημόσιο στην αρχή του εκάστοτε έτους. Πρέπει να θεωρούνται ως το ελάχιστο ποσοστό που εφαρμόζεται σε εταιρείες των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση είναι τουλάχιστον ίση με εκείνες που αναφέρονται στον πίνακα ⁽¹³⁾.

Στην περίπτωση μιας ενιαίας αρχικής προμήθειας για παροχή εγγύησης, η εγγύηση δανείου θεωρείται ότι δεν περιλαμβάνει στοιχείο ενίσχυσης, εάν η προμήθεια είναι τουλάχιστον ίση με την παρούσα αξία των μελλοντικών προμηθειών που αναφέρονται ανωτέρω, και το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται είναι το αντίστοιχο επιτόκιο αναφοράς ⁽¹⁴⁾.

Όπως διαπιστώνεται στον ανωτέρω πίνακα, οι εταιρείες με πιστοληπτική διαβάθμιση που αντιστοιχεί σε επίπεδο CCC/Caa ή κατώτερο δεν μπορούν να επωφεληθούν από αυτήν τη απλοποιημένη μέθοδο.

Για ΜΜΕ που δεν έχουν πιστωτικό ιστορικό ή βαθμολογία που βασίζεται στον ισολογισμό, όπως π.χ. ορισμένες εταιρείες ειδικού σκοπού ή επιχειρήσεις στη φάση της εκκίνησης, η προμήθεια ασφαλούς λιμένα καθορίζεται στο 3,8 %, όμως δεν μπορεί να είναι ποτέ χαμηλότερη από εκείνη που θα εφαρμοζόταν για τη μητρική επιχείρηση/τις μητρικές επιχειρήσεις.

Τα εν λόγω περιθώρια μπορούν να αναθεωρούνται περιοδικά ώστε να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση της αγοράς.

3.4. Καθεστώτα εγγυήσεων

Όσον αφορά καθεστώτα κρατικών εγγυήσεων, η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις, δεν υπάρχει στοιχείο κρατικής ενίσχυσης:

- α) δεν μπορεί να γίνει χρήση του καθεστώτος από δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες [βλέπε λεπτομέρειες στο σημείο 3.2 στοιχείο α)].
- β) η εμφάνιση των εγγυήσεων μπορεί να μετρηθεί ορθά κατά το χρόνο παροχής των. Αυτό σημαίνει ότι οι εγγυήσεις πρέπει να συνδέονται με συγκεκριμένες οικονομικές συναλλαγές, να αφορούν ένα καθορισμένο μέγιστο ποσό και να περιορίζονται χρονικά.
- γ) η εγγύηση δεν καλύπτει ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % κάθε οφειλόμενου δανείου ή άλλης οικονομικής υποχρέωσης [βλέπε λεπτομέρειες και εξαιρέσεις στο σημείο 3.2 στοιχείο γ)].
- δ) οι όροι του καθεστώτος στηρίζονται σε ρεαλιστική εκτίμηση του κινδύνου, έτσι ώστε οι προμήθειες που καταβάλλουν οι δικαιούχοι να επιτρέπουν, κατά πάσα πιθανότητα, την αυτοχρηματοδότησή του. Για την Επιτροπή, ο αυτοχρηματοδοτούμενος χαρακτήρας του καθεστώτος και η κατάλληλη συνεκτίμηση των κινδύνων θεωρούνται ως ενδείξεις ότι οι προμήθειες εγγύησης που προβλέπονται έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα κριτήρια της αγοράς.

Αυτό συνεπάγεται ότι ο κίνδυνος κάθε νέας εγγύησης πρέπει να αξιολογείται με βάση όλα τα συναφή κριτήρια (ποιότητα του δανειολήπτη, εξασφαλίσεις, διάρκεια της εγγύησης, κλπ.). Με βάση αυτήν την ανάλυση κινδύνου, πρέπει να καθορίζονται κατηγορίες κινδύνου ⁽¹⁵⁾, η εγγύηση πρέπει να κατατάσσεται σε μια από τις κατηγορίες αυτές και θα πρέπει να χρεώνονται οι αντίστοιχες προμήθειες εγγύησης επί του ποσού για το οποίο παρέχεται εγγύηση ή αντεγγύηση.

- ε) για μια σωστή και προοδευτική αξιολόγηση της ικανότητας αυτοχρηματοδότησης του καθεστώτος, η καταλληλότητα του επιπέδου των προμηθειών θα πρέπει να επανεξετάζεται τουλάχιστον μία φορά ετησίως με βάση το πραγματικό ποσοστό ζημιών του καθεστώτος σε οικονομικώς εύλογο χρονικό ορίζοντα, και οι προμήθειες πρέπει να προσαρμόζονται κατάλληλα εάν υπάρχει κίνδυνος το καθεστώς να μην μπορεί πλέον να αυτοχρηματοδοτείται. Η προσαρμογή αυτή μπορεί να αφορά όλες τις εκδοθείσες και τις μελλοντικές εγγυήσεις.
- στ) για να θεωρηθεί ότι έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα κριτήρια της αγοράς, οι προβλεπόμενες προμήθειες πρέπει να καλύπτουν τόσο τους συνήθεις κινδύνους που συνδέονται με την παροχή της εγγύησης όσο και τις διοικητικές δαπάνες του καθεστώτος, καθώς και μια ετήσια απόδοση ενός επαρκούς κεφαλαίου, ακόμη και όταν το κεφάλαιο αυτό δεν έχει ακόμη συσταθεί ή έχει συσταθεί μόνο εν μέρει.

Όσον αφορά τις διοικητικές δαπάνες, αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον την ειδική αρχική αξιολόγηση του κινδύνου καθώς και τις δαπάνες ελέγχου και διαχείρισης του κινδύνου που συνδέονται με τη χορήγηση και τις διαδικασίες διαχείρισης της εγγύησης.

⁽¹³⁾ Παραδείγματος χάρι, σε μια εταιρεία την οποία μια τράπεζα αποδίδει πιστοληπτική διαβάθμιση που αντιστοιχεί σε BBB-/Baa3 θα πρέπει να επιβληθεί ετήσια προμήθεια εγγύησης τουλάχιστον 0,8 % επί του ποσού το οποίο εγγυάται πράγματι το δημόσιο στην αρχή του εκάστοτε έτους.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε την ανακοίνωση που μνημονεύεται στην υποσημείωση 11 η οποία αναφέρει: «Το επιτόκιο αναφοράς θα χρησιμοποιείται επίσης ως επιτόκιο προεξόφλησης για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας. Για τον σκοπό αυτό, θα χρησιμοποιείται, κατ' αρχήν, το βασικό επιτόκιο προσαυξημένο κατά ένα σταθερό περιθώριο 100 μονάδων βάσης» (σημείο 4).

⁽¹⁵⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε υποσημείωση 12.

Όσον αφορά την απόδοση του κεφαλαίου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι συνήθεις εγγυητές υπόκεινται στους κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας και, σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, είναι υποχρεωμένοι να σχηματίζουν κεφάλαια έτσι ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος πτώχευσης όταν υπάρχουν αυξομειώσεις στις ετήσιες ζημίες που συνδέονται με εγγυήσεις. Τα καθεστώτα κρατικών εγγυήσεων δεν υπόκεινται συνήθως σε αυτούς τους κανόνες και, συνεπώς, δεν χρειάζεται να σχηματίζουν τέτοια αποθεματικά. Με άλλα λόγια, κάθε φορά που οι ζημίες που προέρχονται από εγγυήσεις υπερβαίνουν τα έσοδα από προμήθειες εγγυήσεων, το έλλειμμα απλώς καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αυτή η κρατική εγγύηση που παρέχεται σε καθεστώτα θέτει τα καθεστώτα αυτά σε πλεονεκτικότερη θέση σε σχέση με εκείνη ενός συνήθους εγγυητή. Για να αποφεύγεται αυτή η ανισότητα και το κράτος να αμείβεται για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι προμήθειες των εγγυήσεων θα πρέπει να καλύπτουν την απόδοση ενός επαρκούς κεφαλαίου.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το κεφάλαιο αυτό πρέπει να αντιστοιχεί σε 8 % ⁽¹⁶⁾ των τρεχουσών εγγυήσεων. Για εγγυήσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση είναι AAA/AA-(Aaa/Aa3), το ποσό του κεφαλαίου για το οποίο καταβάλλεται προμήθεια εγγύησης μπορεί να μειωθεί στο 2 % των τρεχουσών εγγυήσεων· για εγγυήσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση είναι A+/A- (A1/A3), το ποσό του κεφαλαίου για το οποίο καταβάλλεται προμήθεια εγγύησης μπορεί να μειωθεί στο 4 % των τρεχουσών εγγυήσεων.

Η κανονική αμοιβή του κεφαλαίου αυτού αποτελείται από προμήθεια κινδύνου, ενδεχομένως προσαυξημένη κατά το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου.

Η προμήθεια κινδύνου πρέπει να καταβάλλεται στο δημόσιο επί του επαρκούς ποσού του κεφαλαίου σε όλες τις περιπτώσεις. Με βάση την πρακτική αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι μια κανονική προμήθεια κινδύνου για κεφάλαιο ανέρχεται σε τουλάχιστον 400 μονάδες βάσης· αυτή η προμήθεια κινδύνου θα πρέπει να περιλαμβάνεται στην προμήθεια εγγύησης που χρεώνεται στους δικαιούχους ⁽¹⁷⁾.

Εάν, όπως στα περισσότερα καθεστώτα κρατικών εγγυήσεων, δεν εισφέρεται το κεφάλαιο στο καθεστώς και, συνεπώς, δεν υπάρχει συμμετοχή του Δημοσίου σε μετρητά, το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου δεν χρειάζεται να ληφθεί υπόψη. Διαφορετικά, εάν το Δημόσιο παρέχει πράγματι το υποκείμενο κεφάλαιο, το Δημόσιο βαρύνεται με δαπάνες δανειοληψίας και το καθεστώς επωφελείται από τα μετρητά αυτά ενδεχομένως επενδύοντάς τα. Ως εκ τούτου, πρέπει να καταβληθεί στο Δημόσιο το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου επί του χορηγούμενου ποσού· ωστόσο, η επιβάρυνση αυτή θα πρέπει να αφαιρείται από τα χρηματοοικονομικά έσοδα του καθεστώτος και δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να μετακυλιέται στις προμήθειες εγγύησης ⁽¹⁸⁾. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απόδοση των κρατικών ομολόγων δεκαετούς διάρκειας μπορεί να χρησιμεύσει ως κατάλληλη προσεγγιστική τιμή για το ύψος του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου, λαμβανομένου ως κανονική απόδοση κεφαλαίου.

- ζ) για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια, το καθεστώς πρέπει να προβλέπει τους όρους με τους οποίους θα χορηγούνται οι μελλοντικές εγγυήσεις, όπως οι επιλέξιμες εταιρείες από πλευράς πιστοληπτικής διαβάθμισης και, κατά περίπτωση, ο τομέας και το μέγεθος, το μέγιστο ύψος και η διάρκεια των εγγυήσεων.

3.5. Αποτίμηση των καθεστώτων εγγυήσεων για MME

Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των MME και για να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση, ιδίως μέσω της χρήσης καθεστώτων εγγυήσεων, παρέχονται δύο ειδικές δυνατότητες για τις επιχειρήσεις αυτές:

- η χρήση προμηθειών ασφαλούς λιμένα όπως ορίζονται για τις μεμονωμένες εγγυήσεις προς MME,
- η αξιολόγηση των καθεστώτων εγγυήσεων αυτών καθ' εαυτών, παρέχοντας τη δυνατότητα εφαρμογής μιας ενιαίας προμήθειας έτσι ώστε να αποφεύγεται η ανάγκη μεμονωμένης πιστοληπτικής αξιολόγησης των δικαιούχων MME.

⁽¹⁶⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 75 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1) σε συνδυασμό με το παράρτημα VI (παράγραφος 41 και επόμενες).

⁽¹⁷⁾ Για μια εγγύηση σε επιχείρηση με διαβάθμιση BBB που ανέρχεται σε 100, τα αποθεματικά που πρέπει, συνεπώς, να συσταθούν ανέρχονται σε 8. Με την εφαρμογή 400 μονάδων βάσης (ή 4 %) στο ποσό αυτό προκύπτει ετήσιο κόστος κεφαλαίου $8\% \times 4\% = 0,32\%$ του ποσού για το οποίο παρέχεται εγγύηση, πράγμα που θα έχει την ανάλογη επίπτωση στην τιμή της εγγύησης. Εάν το ποσοστό αθέτησης των υποχρεώσεων σε ετήσια βάση που προβλέπεται από το καθεστώς για την εταιρεία αυτή είναι για παράδειγμα 0,35 % και οι ετήσιες διοικητικές δαπάνες εκτιμώνται σε 0,1 %, η τιμή της εγγύησης που δεν θεωρείται ενίσχυση θα είναι 0,77 % ετησίως.

⁽¹⁸⁾ Στην περίπτωση αυτή, και με την προϋπόθεση ότι το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου θεωρείται ότι είναι 5 %, το ετήσιο κόστος των αποθεματικών που πρέπει να συσταθούν, για την ίδια εγγύηση ύψους 100 και τα προς σύσταση αποθεματικά ύψους 8, θα ισούται με $8\% \times (4\% + 5\%) = 0,72\%$ του ποσού για το οποίο παρέχεται εγγύηση. Με τις ίδιες παραδοχές (ποσοστό αθέτησης των υποχρεώσεων 0,35 % και διοικητικές δαπάνες 0,1 %), η τιμή της εγγύησης θα είναι 0,77 % ετησίως και θα πρέπει να καταβληθεί από το καθεστώς στο κράτος μια πρόσθετη επιβάρυνση 0,4 %.

Οι όροι για την εφαρμογή αυτών των δύο κανόνων ορίζονται ως εξής:

Η χρήση προμηθειών ασφαλούς λιμένα σε καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ

Σύμφωνα με όσα προτείνονται για λόγους απλοποίησης σε σχέση με τις μεμονωμένες εγγυήσεις, τα καθεστώτα εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ μπορούν επίσης να θεωρείται κατά κανόνα ότι αυτοχρηματοδοτούνται και ότι δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις εφόσον εφαρμόζονται οι ελάχιστες προμήθειες ασφαλείας που καθορίζονται στο σημείο 3.3 και στηρίζονται στην πιστοληπτική διαβάθμιση των επιχειρήσεων ⁽¹⁹⁾. Εξακολουθεί να απαιτείται η εκπλήρωση των άλλων προϋποθέσεων που ορίζονται στο σημείο 3.4 στοιχεία α), β) και γ) καθώς και στο σημείο 3.4 στοιχείο ζ): οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 3.4 στοιχεία δ), ε) και στ) θεωρείται ότι πληρούνται με τη χρήση των ελαχίστων ετήσιων προμηθειών ασφαλείας που καθορίζονται στο σημείο 3.3.

Η χρήση ενιαίων προμηθειών σε καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ

Η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η πραγματοποίηση μεμονωμένων αξιολογήσεων κινδύνου κάθε δανειολήπτη αποτελεί δαπανηρή διαδικασία, η οποία ενδέχεται να μην είναι ενδεδειγμένη όταν ένα καθεστώς καλύπτει ένα μεγάλο αριθμό μικρών δανείων για τα οποία αντιπροσωπεύει ένα εργαλείο επιμερισμού του κινδύνου.

Συνεπώς, όταν ένα καθεστώς αφορά μόνον εγγυήσεις προς ΜΜΕ των οποίων το εγγυημένο ποσό δεν υπερβαίνει το όριο των 2,5 εκατομμυρίων EUR ανά εταιρεία σε αυτό το συγκεκριμένο καθεστώς, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του σημείου 3.4 στοιχείο δ) ανωτέρω, μια ενιαία ετήσια προμήθεια εγγύησης για όλους τους δανειολήπτες. Ωστόσο, προκειμένου να μην θεωρηθεί ότι οι εγγυήσεις που παρέχονται στο πλαίσιο ενός τέτοιου καθεστώτος συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, το καθεστώς θα πρέπει να εξακολουθεί να είναι αυτοχρηματοδοτούμενο και να πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 3.4 στοιχεία α), β) και γ) καθώς και στο σημείο 3.4 στοιχεία ε), στ) και ζ).

3.6. Απουσία αυτόματου χαρακτηρισμού ως κρατική ενίσχυση

Η μη εκπλήρωση μιας από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα σημεία 3.2 έως 3.5 δεν σημαίνει ότι η εγγύηση αυτή ή το καθεστώς εγγυήσεων θεωρείται αυτόματα ότι συνιστά κρατική ενίσχυση. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες για το κατά πόσον μια σχεδιαζόμενη εγγύηση ή ένα σχεδιαζόμενο καθεστώς εγγυήσεων έχουν χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης, τα εν λόγω σχέδια θα πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

4. ΕΠΓΥΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

4.1. Γενικές παρατηρήσεις

Όταν μια μεμονωμένη εγγύηση ή καθεστώς εγγυήσεων δεν πληροί την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς, θεωρείται ότι περιλαμβάνει στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης πρέπει, συνεπώς, να εκφραστεί σε ποσοτικούς όρους προκειμένου να εξεταστεί κατά πόσο η ενίσχυση θα μπορούσε να είναι συμβιβασίμη δυνάμει κάποιας συγκεκριμένης εξαίρεσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις. Κατ' αρχήν, το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης θεωρείται ότι είναι η διαφορά μεταξύ της ενδεδειγμένης αγοραίας τιμής για την εγγύηση που χορηγείται μεμονωμένα ή μέσω καθεστώτος εγγυήσεων και της πραγματικής τιμής που καταβάλλεται για το μέτρο αυτό.

Τα ετήσια ισοδύναμα επιχορήγησης που προκύπτουν θα πρέπει να αναχθούν στην παρούσα αξία τους με τη χρησιμοποίηση του επιτοκίου αναφοράς, και να προστεθούν για να υπολογιστεί το συνολικό ισοδύναμο επιχορήγησης.

Κατά τον υπολογισμό του στοιχείου ενίσχυσης μιας εγγύησης, η Επιτροπή θα αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα στοιχεία:

- α) κατά πόσο σε περίπτωση μεμονωμένων εγγυήσεων αντιμετωπίζει ο δανειολήπτης οικονομικές δυσχέρειες. Κατά πόσο σε περίπτωση καθεστώτων εγγυήσεων, προβλέπεται στα κριτήρια επιλεξιμότητας του καθεστώτος η δυνατότητα αποκλεισμού τέτοιων επιχειρήσεων [βλέπε λεπτομέρειες στο σημείο 3.2 στοιχείο α)].

Η Επιτροπή σημειώνει ότι για επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, ένας εγγυητής της αγοράς, εφόσον υπήρχε, θα χρέωνε κατά το χρόνο χορήγησης της εγγύησης υψηλή προμήθεια λαμβάνοντας υπόψη το αναμενόμενο ποσοστό αθέτησης των υποχρεώσεων της επιχείρησης. Στην περίπτωση που η πιθανότητα ο δανειολήπτης να μην είναι σε θέση να εξοφλήσει το δάνειο καθίσταται ιδιαίτερα υψηλή, ενδέχεται να μην υφίσταται τέτοια προμήθεια στην αγορά και μάλιστα σε εξαιρετικές περιπτώσεις το στοιχείο ενίσχυσης της εγγύησης μπορεί να αποδειχθεί ότι είναι ίσο με το ποσό που καλύπτεται πραγματικά από την εν λόγω εγγύηση.

⁽¹⁹⁾ Αυτό περιλαμβάνει τη διάταξη σύμφωνα με την οποία για ΜΜΕ που δεν έχουν πιστωτικό ιστορικό ή διαβάθμιση βάσει του ισολογισμού, η προμήθεια ασφαλούς λιμένα καθορίζεται στο 3,8 %, όμως δεν μπορεί να είναι ποτέ χαμηλότερη από εκείνη που θα εφαρμόζοταν για τη μητρική επιχείρηση/τις μητρικές επιχειρήσεις.

- β) κατά πόσο μπορεί να μετρηθεί ορθά η έκταση κάθε ενίσχυσης τη χρονική στιγμή της χορήγησής της.

Αυτό σημαίνει ότι οι εγγυήσεις πρέπει να συνδέονται με μια συγκεκριμένη οικονομική συναλλαγή, να αφορούν ένα καθορισμένο μέγιστο ποσό και να περιορίζονται χρονικά. Σε αυτό το πλαίσιο η Επιτροπή θεωρεί καταρχήν ότι οι απεριόριστες εγγυήσεις είναι ασυμβίβαστες με το άρθρο 87 της συνθήκης.

- γ) κατά πόσο η εγγύηση καλύπτει ποσοστό μεγαλύτερο του 80 % του οφειλόμενου δανείου ή άλλης οικονομικής υποχρέωσης [βλέπε λεπτομέρειες και εξαιρέσεις στο σημείο 3.2 στοιχείο γ)].

Για να εξασφαλιστεί ότι ο δανειοδότης έχει πραγματικό κίνητρο να αξιολογήσει σωστά, να προβεί σε κατάλληλη εξασφάλιση των δανείων που χορηγεί, να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο που απορρέει από τη δανειοδοτική συναλλαγή, και ιδίως να αξιολογήσει ορθά την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη, η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα ποσοστό ύψους τουλάχιστον 20 % που δεν καλύπτεται από κρατική εγγύηση πρέπει να αναληφθεί από τον δανειοδότη ⁽²⁰⁾, ώστε αυτός να εξασφαλίσει κατάλληλα τα δάνεια που χορηγεί και να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο που συνδέεται με τη συναλλαγή. Η Επιτροπή, συνεπώς, θα εξετάζει με πιο αυστηρά κριτήρια τις εγγυήσεις ή τα καθεστώτα εγγυήσεων που καλύπτουν το σύνολο (ή σχεδόν το σύνολο) μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής εκτός εάν το κράτος μέλος προβεί σε κατάλληλη αιτιολόγησή της, παραδείγματος χάρη λόγω της ειδικής φύσης μιας συναλλαγής.

- δ) κατά πόσο έχουν ληφθεί υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της εγγύησης και του δανείου (ή άλλης οικονομικής υποχρέωσης) κατά τον προσδιορισμό της αγοραίας προμήθειας εγγύησης, από την οποία υπολογίζεται το στοιχείο ενίσχυσης, με τη σύγκρισή της με την προμήθεια που καταβάλλεται πραγματικά [βλέπε λεπτομέρειες στο σημείο 3.2 στοιχείο δ)].

4.2. Στοιχείο ενίσχυσης στις μεμονωμένες εγγυήσεις

Για μια μεμονωμένη εγγύηση θα πρέπει να υπολογίζεται το ισοδύναμο επιχορήγησης μιας εγγύησης ως η διαφορά μεταξύ της αγοραίας τιμής της εγγύησης και της τιμής που καταβάλλεται στην πραγματικότητα.

Όταν η αγορά δεν παρέχει εγγυήσεις για τη συγκεκριμένη κατηγορία συναλλαγής, δεν είναι διαθέσιμη αγοραία τιμή για την εγγύηση. Στην περίπτωση αυτή, το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να υπολογιστεί με τον ίδιο τρόπο όπως το ισοδύναμο επιχορήγησης ενός δανείου υπό ευνοϊκούς όρους, δηλαδή ως η διαφορά μεταξύ του συγκεκριμένου επιτοκίου της αγοράς που θα έπρεπε να καταβάλει η εταιρεία αυτή χωρίς την εγγύηση και του επιτοκίου που επιτεύχθηκε χάρη στην κρατική εγγύηση, αφού ληφθούν υπόψη οι καταβληθείσες προμήθειες. Εάν δεν υπάρχει επιτόκιο της αγοράς και το κράτος μέλος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει ως προσεγγιστική τιμή το επιτόκιο αναφοράς, η Επιτροπή τονίζει ότι ισχύουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην ανακοίνωση για τα επιτόκια αναφοράς ⁽²¹⁾ για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης μιας μεμονωμένης ενίσχυσης. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να καταβάλλεται η δέουσα προσοχή στην προσαύξηση που πρέπει να προστεθεί στο βασικό επιτόκιο έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη τα σχετικά χαρακτηριστικά κινδύνου που συνδέονται με την καλυπτόμενη πράξη, την επιχείρηση στην οποία παρέχεται η εγγύηση και τις εξασφαλίσεις που χορηγούνται.

4.3. Στοιχείο ενίσχυσης στις μεμονωμένες εγγυήσεις για MME

Για τις MME, μπορεί επίσης να εφαρμόζεται το απλοποιημένο σύστημα αξιολόγησης που περιγράφηκε στο σημείο 3.3. Στην περίπτωση αυτή, εάν η προμήθεια για μια δεδομένη εγγύηση δεν αντιστοιχεί στην αξία που ορίζεται ως η ελάχιστη για την κατηγορία της διαβάθμισής της, η διαφορά μεταξύ αυτού του ελάχιστου επιπέδου και της επιβαλλόμενης προμήθειας θα θεωρείται ότι αποτελεί ενίσχυση. Εάν η διάρκεια της εγγύησης είναι μεγαλύτερη από ένα έτος, οι ετήσιες διαφορές ανάγονται στην παρούσα αξία με τη χρησιμοποίηση του σχετικού επιτοκίου αναφοράς ⁽²²⁾.

Η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί παρέκκλιση από τους ανωτέρω κανόνες μόνο σε περιπτώσεις που τεκμηριώνονται σαφώς και αιτιολογούνται κατάλληλα από το σχετικό κράτος μέλος και στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να εξακολουθεί να εφαρμόζεται προσέγγιση βασισμένη στην ανάλυση του κινδύνου.

4.4. Στοιχείο ενίσχυσης στα καθεστώτα εγγυήσεων

Για καθεστώτα εγγυήσεων, το ισοδύναμο επιχορήγησης σε μετρητά κάθε εγγύησης στο πλαίσιο του καθεστώτος είναι η διαφορά μεταξύ της προμήθειας που επιβάλλεται πραγματικά (εφόσον προβλέπεται κάποια) και εκείνης που θα έπρεπε να επιβληθεί σε αντίστοιχο καθεστώς που δεν περιλαμβάνει χορήγηση ενισχύσεων, το οποίο έχει συσταθεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 3.4. Οι προαναφερόμενες θεωρητικές προμήθειες

⁽²⁰⁾ Με την παραδοχή ότι παρέχεται ανάλογο επίπεδο εξασφάλισης από την εταιρεία στο δημόσιο και το πιστωτικό ίδρυμα.

⁽²¹⁾ Βλέπε την ανακοίνωση που μνημονεύεται στην υποσημείωση 11.

⁽²²⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε υποσημείωση 14.

εγγύησης από τις οποίες υπολογίζεται το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει, συνεπώς, να καλύπτουν τους κανονικούς κινδύνους που συνδέονται με την εγγύηση καθώς και τις διοικητικές δαπάνες και το κόστος του κεφαλαίου ⁽²³⁾. Αυτός ο τρόπος υπολογισμού του ισοδύναμου επιχορήγησης σκοπό έχει να εξασφαλίσει ότι, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, η συνολική ενίσχυση που χορηγείται μέσω του καθεστώτος ισούται με τα ποσά που εισφέρουν οι δημόσιες αρχές για την κάλυψη του ελλείμματος του καθεστώτος.

Δεδομένου ότι, στην περίπτωση των καθεστώτων κρατικών εγγυήσεων, ενδέχεται να μην είναι γνωστά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μεμονωμένων περιπτώσεων κατά το χρόνο αξιολόγησης του καθεστώτος, το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να αξιολογείται με βάση τις διατάξεις του καθεστώτος.

Τα στοιχεία ενίσχυσης που περιέχονται στα καθεστώτα εγγυήσεων μπορούν επίσης να υπολογιστούν μέσω μεθόδων που έχουν ήδη γίνει δεκτές από την Επιτροπή μετά την κοινοποίησή τους βάσει κανονισμού που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, όπως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1628/2006 της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 2006, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις εθνικές επενδυτικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽²⁴⁾ ή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1857/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 ⁽²⁵⁾, με την προϋπόθεση ότι η εγκριθείσα μέθοδος περιλαμβάνει ρητά τα συγκεκριμένα είδη των εγγυήσεων και το είδος των εκάστοτε υποκειμένων συναλλαγών.

Η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί παρέκκλιση από τους ανωτέρω κανόνες μόνο σε περιπτώσεις που τεκμηριώνονται σαφώς και αιτιολογούνται κατάλληλα από το σχετικό κράτος μέλος· και στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να εξακολουθεί να εφαρμόζεται προσέγγιση βασισμένη στην ανάλυση του κινδύνου.

4.5. Στοιχείο ενίσχυσης στα καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ

Οι δύο τρόποι απλοποίησης που εκτέθηκαν στο σημείο 3.5 σχετικά με τα καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ μπορούν επίσης να εφαρμοστούν για τον υπολογισμό των ενισχύσεων· οι όροι για τη χρησιμοποίηση των δύο κανόνων είναι οι εξής:

Η χρήση προμηθειών ασφαλείας σε καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ

Για τις ΜΜΕ, μπορεί επίσης να εφαρμόζεται το απλοποιημένο σύστημα αξιολόγησης που περιγράφηκε στο σημείο 3.5· σε αυτή την περίπτωση, εάν η προμήθεια για μια δεδομένη κατηγορία σε ένα καθεστώς εγγυήσεων δεν αντιστοιχεί στην αξία που ορίζεται ως η ελάχιστη για την σχετική κατηγορία πιστοληπτικής διαβάθμισης ⁽²⁶⁾, η διαφορά μεταξύ αυτού του ελάχιστου επιπέδου και της επιβαλλόμενης προμήθειας θα θεωρείται ότι αποτελεί ενίσχυση ⁽²⁷⁾. Εάν η διάρκεια της εγγύησης είναι μεγαλύτερη από ένα έτος, οι ετήσιες διαφορές ανάγονται στην παρούσα αξία με τη χρησιμοποίηση του σχετικού επιτοκίου αναφοράς ⁽²⁸⁾.

Η χρήση ενιαίων προμηθειών σε καθεστώτα εγγυήσεων για ΜΜΕ

Λαμβάνοντας υπόψη την μικρότερη στρέβλωση του ανταγωνισμού που μπορεί να προκληθεί από κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτος εγγυήσεων για ΜΜΕ, η Επιτροπή θεωρεί ότι εάν ένα καθεστώς ενισχύσεων αφορά μόνον εγγυήσεις για ΜΜΕ με εγγυημένο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το όριο των 2,5 εκατομμυρίων EUR ανά εταιρεία για το συγκεκριμένο καθεστώς, η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του σημείου 4.4, μια αποτίμηση της έντασης ενίσχυσης του ίδιου του καθεστώτος, χωρίς να απαιτείται αποτίμηση για κάθε μεμονωμένη εγγύηση ή κατηγορία κινδύνου στο πλαίσιο του καθεστώτος ⁽²⁹⁾.

⁽²³⁾ Ο υπολογισμός αυτός μπορεί να συνοψιστεί, για κάθε κατηγορία κινδύνου, ως η διαφορά μεταξύ α) του οφειλόμενου εγγυημένου ποσού πολλαπλασιαζόμενου με τον συντελεστή κινδύνου της κατηγορίας κινδύνου (ως «κίνδυνος» θεωρείται η πιθανότητα αθέτησης μετά το συνυπολογισμό των διοικητικών δαπανών και του κόστους του κεφαλαίου), που αντιπροσωπεύει την προμήθεια της αγοράς, και β) κάθε καταβληθείσας προμήθειας, δηλαδή (εγγυημένο ποσό × κίνδυνος) — καταβληθείσα προμήθεια.

⁽²⁴⁾ ΕΕ L 302 της 1.11.2006, σ. 29.

⁽²⁵⁾ ΕΕ L 358 της 16.12.2006, σ. 3.

⁽²⁶⁾ Προβλέπεται ιδίως η δυνατότητα για τις ΜΜΕ που δεν έχουν πιστωτικό ιστορικό ή διαβάθμιση βάσει του ισολογισμού, η προμήθεια ασφαλείας ορίζεται σε 3,8 %, αλλά το ποσοστό αυτό δεν μπορεί ποτέ να είναι χαμηλότερο από εκείνο που θα ίσχυε για τη μητρική εταιρεία ή τις μητρικές εταιρείες.

⁽²⁷⁾ Ο υπολογισμός αυτός μπορεί να συνοψιστεί, για κάθε κατηγορία κινδύνου, ως το οφειλόμενο εγγυημένο ποσό πολλαπλασιαζόμενο με τη διαφορά μεταξύ α) της προμήθειας ασφαλείας αυτής της κατηγορίας κινδύνου, και β) της καταβληθείσας προμήθειας, δηλαδή εγγυημένο ποσό × (προμήθεια ασφαλείας — καταβληθείσα προμήθεια).

⁽²⁸⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε υποσημείωση 11.

⁽²⁹⁾ Ο υπολογισμός αυτός μπορεί να συνοψιστεί, ανεξαρτήτως της κατηγορίας κινδύνου, ως η διαφορά μεταξύ α) του οφειλόμενου εγγυημένου ποσού, πολλαπλασιαζόμενου με τον συντελεστή του καθεστώτος (πιθανότητα αθέτησης μετά το συνυπολογισμό των διοικητικών δαπανών και του κόστους του κεφαλαίου), και β) κάθε καταβληθείσας προμήθειας, δηλαδή (εγγυημένο ποσό × κίνδυνος) — καταβληθείσα προμήθεια.

5. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΥΠΟ ΜΟΡΦΗ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

5.1. Γενικές παρατηρήσεις

Οι κρατικές εγγυήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης πρέπει να εξετάζονται από την Επιτροπή προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Πριν από την αξιολόγηση του συμβιβασμού χαρακτηρίρα, πρέπει να προσδιοριστεί ο δικαιούχος της ενίσχυσης.

5.2. Αξιολόγηση

Το συμβιβασίμο της ενίσχυσης αυτής με την κοινή αγορά θα εξετάζεται από την Επιτροπή βάσει των ιδίων κανόνων με αυτούς που εφαρμόζονται σε άλλες μορφές ενισχύσεων. Τα συγκεκριμένα κριτήρια για την αξιολόγηση του συμβιβασίμου αποσαφηνίστηκαν και απαριθμούνται στα πλαίσια και τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τις οριζόντιες, τις περιφερειακές και τις τομεακές ενισχύσεις ⁽³⁰⁾. Κατά την εξέταση λαμβάνονται υπόψη, ιδιαίτερα, η ένταση της ενίσχυσης, τα χαρακτηριστικά των δικαιούχων και οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

5.3. Προϋποθέσεις

Η Επιτροπή θα δέχεται εγγυήσεις μόνον εφόσον η κατάπτωσή τους συνδέεται συμβατικά με ειδικούς όρους οι οποίοι μπορούν να φθάνουν μέχρι την υποχρεωτική κήρυξη πτώχευσης της δικαιούχου επιχείρησης ή άλλη παρόμοια διαδικασία. Οι όροι αυτοί θα πρέπει να συμφωνούνται μεταξύ των μερών, κατά το αρχικό στάδιο της χορήγησης. Σε περίπτωση που κάποιο κράτος μέλος θελήσει να θέσει διαφορετικούς όρους κατάπτωσης της εγγύησης από εκείνους που είχαν αρχικά συμφωνηθεί κατά το στάδιο της χορήγησης, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι η κατάπτωση της εγγύησης δημιουργεί νέα ενίσχυση η οποία πρέπει να κοινοποιηθεί βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης.

6. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις για τις υποχρεώσεις παρακολούθησης ⁽³¹⁾, έχει ιδιαίτερη σημασία, για την περαιτέρω παρακολούθηση των νέων εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και δεδομένου ότι η αξία των κρατικών εγγυήσεων είναι δύσκολο να εκτιμηθεί και μεταβάλλεται διαχρονικά, η διαρκής εποπτεία των καθεστώτων κρατικών εγγυήσεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης. Για το λόγο αυτόν, τα κράτη μέλη υποβάλλουν εκθέσεις στην Επιτροπή.

Για καθεστώα ενισχύσεων με τη μορφή εγγυήσεων, οι εκθέσεις αυτές πρέπει να υποβάλλονται στο τέλος της διάρκειας κάθε καθεστώτος εγγύησης και για την κοινοποίηση τροποποιηθέντων καθεστώτων. Η Επιτροπή μπορεί, ωστόσο, να κρίνει σκόπιμη τη συχνότερη υποβολή εκθέσεων, αναλόγως της περίπτωσης.

Για καθεστώα ενισχύσεων, για τα οποία η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση που διαπιστώνει την απουσία κρατικής ενίσχυσης, ιδίως δε εφόσον δεν είναι διαθέσιμα σημαντικά ιστορικά δεδομένα για το καθεστώς, η Επιτροπή μπορεί κατά τη λήψη της απόφασης περί απουσίας ενίσχυσης να ζητήσει την υποβολή τέτοιων εκθέσεων, αποσαφηνίζοντας κατά περίπτωση τη συχνότητα και το περιεχόμενο των απαιτούμενων εκθέσεων.

Οι εκθέσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις εξής τουλάχιστον πληροφορίες:

- α) αριθμός και ύψος των εγγυήσεων που χορηγήθηκαν·
- β) αριθμός και ύψος των τρεχουσών εγγυήσεων κατά το τέλος της περιόδου·
- γ) αριθμός και αξία των εγγυήσεων που κατέπεσαν (με μεμονωμένη παρουσίαση) σε ετήσια βάση·
- δ) ετήσια έσοδα:
  1. έσοδα από προμήθειες εγγύησης·
  2. έσοδα από ανακτήσεις·
  3. άλλα έσοδα (π.χ. τόκοι που εισπράχθηκαν από καταθέσεις ή επενδύσεις κ.λπ.)·

⁽³⁰⁾ Βλέπε νομοθεσία ανταγωνισμού που εφαρμόζεται στις κρατικές ενισχύσεις στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/legislation.html

Όσον αφορά τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων ανά τομέα, βλέπε για τη γεωργία:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/leg/index_en.htm

και για τις μεταφορές:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/transport_en.htm

⁽³¹⁾ Όπως εκείνες που προβλέπονται ιδίως στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 271/2008 (ΕΕ L 82 της 25.3.2008, σ. 1).

ε) ετήσιες δαπάνες:

1. διοικητικές δαπάνες·
2. αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν για εγγυήσεις που κατέπεσαν·

στ) ετήσιο πλεόνασμα/έλλειμμα (διαφορά μεταξύ εσόδων και δαπανών)·

ζ) συσσωρευθέν πλεόνασμα/έλλειμμα από την έναρξη του καθεστώτος ⁽³²⁾.

Για μεμονωμένες εγγυήσεις, θα πρέπει να κοινοποιούνται αντιστοίχως τα σχετικά στοιχεία, και κυρίως αυτά που αναφέρονται στα στοιχεία δ) έως ζ).

Σε όλες τις περιπτώσεις, η Επιτροπή εφιστά την προσοχή των κρατών μελών στο γεγονός ότι η ορθή κοινοποίηση σε απομακρυσμένη χρονικά ημερομηνία προϋποθέτει την σωστή συλλογή των απαραίτητων στοιχείων από την έναρξη εφαρμογής του καθεστώτος και τη συγκέντρωσή τους σε ετήσια βάση.

Εφιστάται επίσης η προσοχή των κρατών μελών στο γεγονός ότι για τις εγγυήσεις που δεν περιλαμβάνουν ενισχύσεις και που παρέχονται μεμονωμένα ή στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων, παρά το ότι δεν υπάρχει υποχρέωση κοινοποίησης, η Επιτροπή μπορεί να χρειαστεί, παραδειγματος χάρι μετά από καταγγελία, να εξακριβώσει ότι οι εγγυήσεις ή τα εν λόγω καθεστώτα δεν περιλαμβάνουν στοιχεία ενίσχυσης. Σε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή θα ζητεί από τα κράτη μέλη πληροφορίες παρόμοιες με εκείνες που ορίζονται ανωτέρω για τις εκθέσεις.

Στις περιπτώσεις που προβλέπεται ήδη η υποβολή εκθέσεων βάσει συγκεκριμένων υποχρεώσεων κοινοποίησης που θεσπίζονται σε κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία, κατευθυντήριες γραμμές ή πλαίσια στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι συγκεκριμένες αυτές εκθέσεις αντικαθιστούν τις εκθέσεις που πρέπει να υποβληθούν βάσει των νέων υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων σχετικά με εγγυήσεις, με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που απαριθμούνται ανωτέρω.

7. ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν στη παρούσα ανακοίνωση, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2010, τα μέτρα χορήγησης εγγυήσεων που έχουν θεσπίσει και ισχύουν, στο μέτρο που αφορούν νέες εγγυήσεις.

⁽³²⁾ Εάν το καθεστώς έχει τεθεί σε εφαρμογή επί διάστημα μεγαλύτερο των 10 ετών, πρέπει να παρέχονται τα ετήσια στοιχεία για το πλεόνασμα ή έλλειμμα μόνο όσον αφορά τα 10 τελευταία έτη.